

Kartlegging av innvandrere med d-nummer og langvarig tilknytning til Norge

**Anette Brunovskis, Ester Bøckmann, Synnøve Jahnsen og
Anne Mette Ødegård**

Fafo Østforum seminar 26. november 2025

Hva handler dette om?

- Innflytting til Norge og bli registrert / ikke registrert **som bosatt** i folkeregisteret
 - Registrert som bosatt -> fødselsnummer
 - Ikke registrert som bosatt -> d-nummer
- Er det mange med reell langvarig botid og som betaler skatt til Norge som ikke blir registrert som bosatt?
- Hvilke konsekvenser har det for deres situasjon og rettigheter?

Problemstillinger

1. Omfang og beskrivelse av gruppen med langvarig tilknytning med d-nummer
2. Analyse av
praksis knyttet til bosetting,
årsaker til langvarig registrering med d-nummer
konsekvenser
3. Mulige tiltak

Lovverk, praksis:

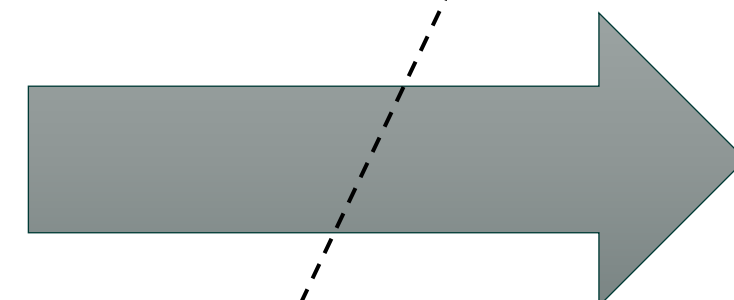
Overordnet
samfunnsoppdrag

Skatteetaten,
folkeregistermyndigheten

Folkeregisterloven

Lovfortolkning
Folkeregisterhåndboken
Skriftlige rutiner
Klagebehandling

Saksbehandling,
vurdering av
innflyttingsmeldinger

Ansvarsfravær

**"Gjenstridig
problem"**

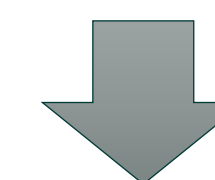
Konsekvenser:

Trinn 1

Annet
lovverk:
Fastlege
Bostøtte

Ikke lovfestet:
BankID

Uklare
praksiser

Trinn 2: Digitale grenser

Banktjenester (depositumskonto) Andre
private tjenester (f.eks. finn.no)
Tidvis også offentlige tjenester

Samlet: Forhøyet sårbarhetsrisiko

Omfangsberegning: D-nummer og langvarig tilknytning til Norge

- Hvor mange av personer med D-nummer har hatt en langvarig tilknytning til Norge?
 - Utfordrende å identifisere hvor folk er og bor, særlig personer med D-nummer
 - Personer med D-nummer har ikke-bosatt status, som fører til at det er mange registre de ikke dukker opp i
 - Hva registreres om personer med D-nummer? Skatt og arbeidstilknytning
- Langvarig tilknytning = langvarig botid?

Data og metode

Data fra A-ordningen: Månedlig informasjon om arbeidsforhold, arbeidstakere og arbeidsgivere

- Bosatt/ikke-bosatt (D-nummer)
- Kjønn, statsborgerskap, lønn, yrke, timer osv.
- Dersom man har D-nummer og ikke er i arbeid i en måned, registres man ikke denne måneden
- Med utgangspunkt i mars-måned 2024, analyserer hvor mange av de foregående 12 månedene personene har vært i arbeid og hvorvidt de er kontinuerlig i arbeid

Hvor **lenge** og **kontinuerlig** har personen en arbeidstilknytning?

- **Langvarig tilknytning:** Minst 12 måneder, kontinuerlig
- **Sterk tilknytning:** Mellom 6 og 12 måneder, enten kontinuerlig eller med brudd
- **Svak tilknytning:** Under 6 måneder, enten kontinuerlig eller med brudd

Arbeidsforløp og tilknytningsgruppe

		Mar-23	Apr-23	Mai-23	Jun-23	Jul-23	Aug-23	Sep-23	Okt-23	Nov-23	Des-23	Jan-24	Feb-24	Mars 2024
Langvarig		★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	Alle med D-nr
		○	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	★	
Sterk		★	★	○	★	★	★	★	○	○	★	★	★	
		○	○	○	○	○	○	★	★	★	★	★	★	
Svak		○	○	○	○	○	○	○	★	★	★	★	★	
		★	★	○	○	○	○	○	○	○	○	★	○	
		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	
		○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	○	

Resultater

Tabell: Tilknytningsgrupper. Antall og prosentandel tilhørende hver gruppe

Tilknytningsgruppe	Antall	Prosentandel
Langvarig tilknytning (kontinuerlig i arbeid i alle tolv foregående måneder)	30 670	44,0 %
Sterk tilknytning (i arbeid i minst seks av tolv foregående måneder, med eller uten avbrudd)	20 792	29,8 %
Svak tilknytning (i arbeid i mindre enn seks av tolv foregående måneder, med eller uten avbrudd)	18 300	26,2 %
Totalt	69 762	100 %

- Nesten 70 000 personer med D-nummer
- Litt under halvparten har vært i arbeid alle 12 foregående måneder
- 3 av 4 har vært i arbeid minst 6 av 12 foregående måneder
- Dette mønsteret er stabilt på tvers av årganger, men med noe sesongvariasjon

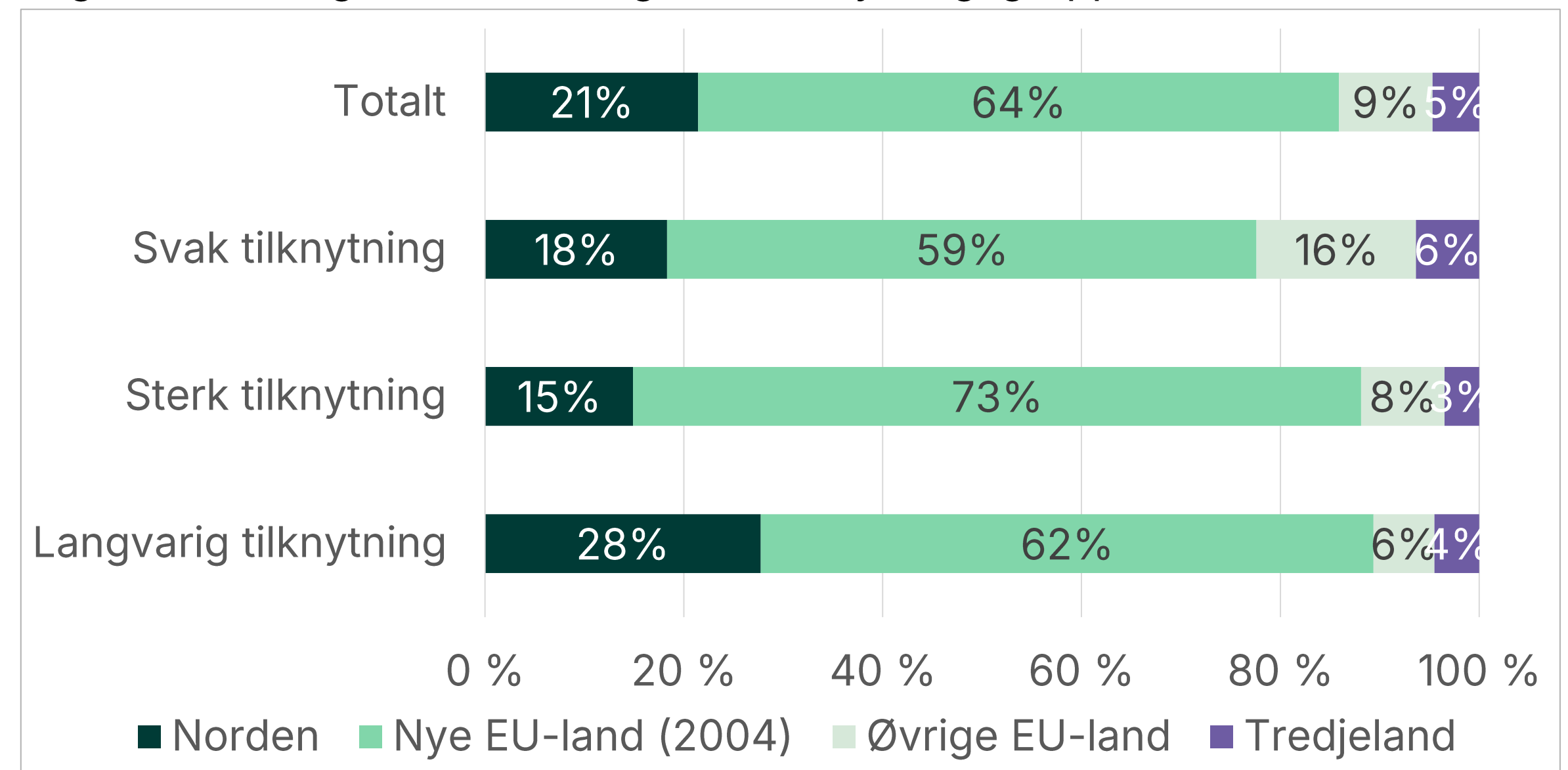

Resultater

Andre kjennetegn

- Stort flertall er menn (nesten 60 000)
- Personer med langvarig tilknytning er i snitt eldre (43,2 år) enn de med sterk tilknytning (39,4 år) og med svak tilknytning (36,2 år)
- Menn med langvarig tilknytning er i hovedsak håndverkere (52 %), prosess- og maskinoperatører, transport (15 prosent) og høyskoleyrker (11 %)
- Kvinner med langvarig tilknytning er i hovedsak i akademiske yrker (31 %), salg, service og omsorg (25 %) og yrker uten utdanningskrav (16 %)

Figur: Landbakgrunn. Fordeling etter tilknytningsgruppe

Resultater

Tabell: Kjennetegn ved arbeidsforholdet. Etter tilknytningsgruppe.

	Turnus/skift	Lønn (kr)	Fast stilling	Stillingsprosent
Langvarig tilknytning	12 %	46 500	86 %	92
Sterk tilknytning	8 %	41 092	70 %	89
Svak tilknytning	6 %	39 732	54 %	85
Total	10 %	43 536	73 %	90

Langvarig tilknytning=lang botid?

- Vi kan ikke direkte observere hvorvidt eller hvor lenge en person med D-nummer bor i landet
- Anslag på hvor mange som har bodd i Norge i minst 6 måneder må bero på antagelser og er heftet med stor usikkerhet
 - Folk med langvarig tilknytning gjennom jobb kan pendle, arbeide rotasjon og være mye utenfor landet
 - Folk med svak tilknytning/uten arbeidsforhold kan være i landet, men arbeidsledig eller av andre grunner står uten et arbeidsforhold deler av året
 - Fiktive arbeidsforhold
- Vi legger til grunn at jo sterkere tilknytning gjennom arbeid, desto større sannsynlighet for lang botid

Anslag på antall personer med D-nummer og lang botid basert på ulike antagelser:

- Langvarig tilknytning: 30 000 personer
- + utenom Norden: 22 100 personer
- + ikke turnus/skift: 19 500 personer

Lovverk, praksis:

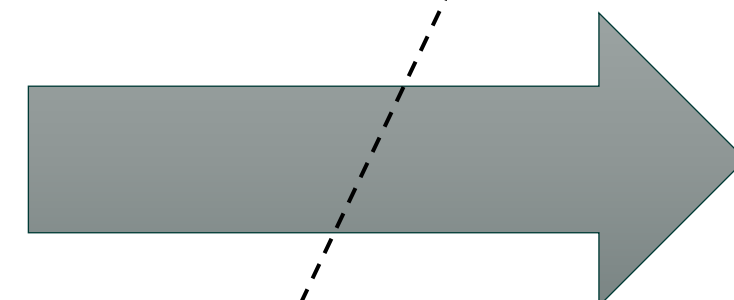
Overordnet
samfunnsoppdrag

Skatteetaten,
folkeregistermyndigheten

Folkeregisterloven

Lovfortolkning
Folkeregisterhåndboken
Skriftlige rutiner
Klagebehandling

Saksbehandling,
vurdering av
innflyttingsmeldinger

Ansvarsfravær

**"Gjenstridig
problem"**

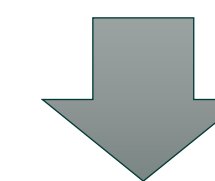
Konsekvenser:

Trinn 1

Annet
lovverk:
Fastlege
Bostøtte

Ikke lovfestet:
BankID

Uklare
praksiser

Trinn 2: Digitale grenser

Banktjenester (depositumskonto) Andre
private tjenester (f.eks. finn.no)
Tidvis også offentlige tjenester

Samlet: Forhøyet sårbarhetsrisiko

Lovverk, praksis:

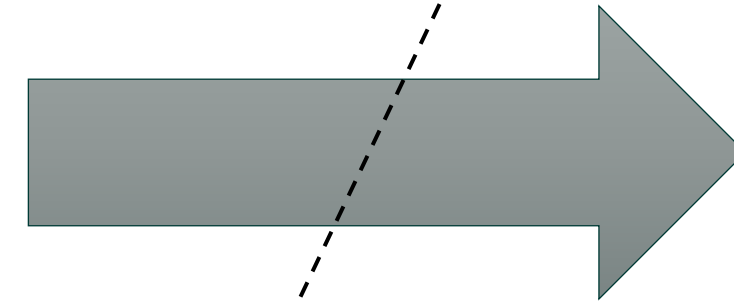
Overordnet
samfunnsoppdrag

Skatteetaten,
folkeregistermyndigheten

Folkeregisterloven

Lovfortolkning
Folkeregisterhåndboken
Skriftlige rutiner
Klagebehandling

Saksbehandling,
vurdering av
innflyttingsmeldinger

Ansvarsfravær

**"Gjenstridig
problem"**

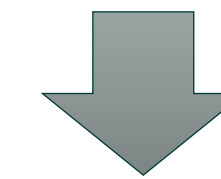
Konsekvenser:

Trinn 1

Annet
lovverk:
Fastlege
Bostøtte

Ikke lovfestet:
BankID

Uklare
praksiser

Trinn 2: Digitale grenser

Banktjenester (depositumskonto) Andre
private tjenester (f.eks. finn.no)
Tidvis også offentlige tjenester

Samlet: Forhøyet sårbarhetsrisiko

Lovverk, praksis:

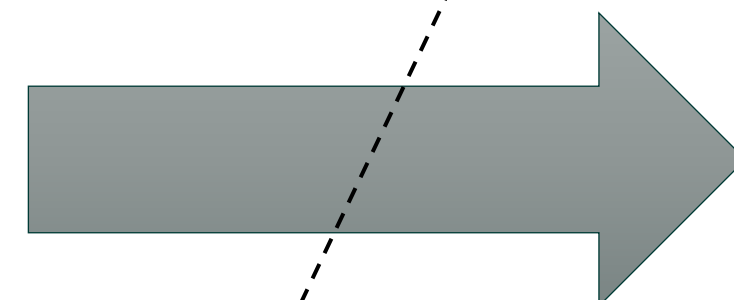
Overordnet
samfunnsoppdrag

Skatteetaten,
folkeregistermyndigheten

Folkeregisterloven

Lovfortolkning
Folkeregisterhåndboken
Skriftlige rutiner
Klagebehandling

Saksbehandling,
vurdering av
innflyttingsmeldinger

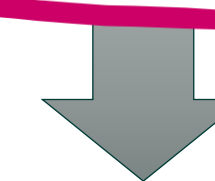
Ansvarsfravær

**"Gjenstridig
problem"**

Konsekvenser:

Trinn 1

Annet lovverk: Fastlege Bostøtte	Ikke lovfestet: BankID	Uklare praksiser
---	---------------------------	---------------------

Trinn 2: Digitale grenser

Banktjenester (depositumskonto) Andre
private tjenester (f.eks. finn.no)
Tidvis også offentlige tjenester

Samlet: Forhøyet sårbarhetsrisiko

Lovverk, praksis:

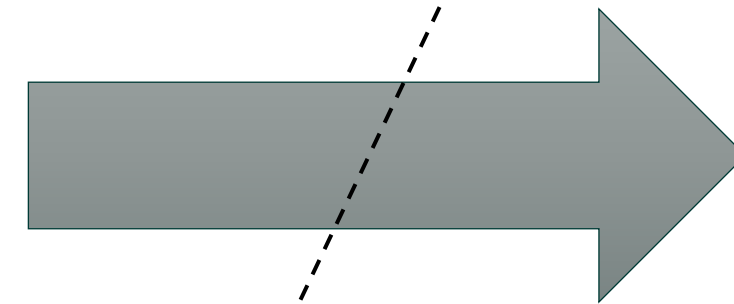
Overordnet
samfunnsoppdrag

Skatteetaten,
folkeregistermyndigheten

Folkeregisterloven

Lovfortolkning
Folkeregisterhåndboken
Skriftlige rutiner
Klagebehandling

Saksbehandling,
vurdering av
innflyttingsmeldinger

Ansvarsfravær

**"Gjenstridig
problem"**

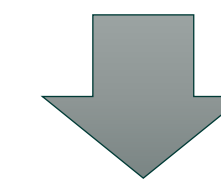
Konsekvenser:

Trinn 1

Annet
lovverk:
Fastlege
Bostøtte

Ikke lovfestet:
BankID

Uklare
praksiser

Trinn 2: Digitale grenser

Banktjenester (depositumskonto) Andre
private tjenester (f.eks. finn.no)
Tidvis også offentlige tjenester

Samlet: Forhøyet sårbarhetsrisiko

Folkeregisterloven

§ 4-2. Innflytting

- En person som flytter til en norsk kommune, registreres som bosatt når han eller hun har lovlig opphold i norsk kommune og har til hensikt å bli her i minst seks måneder. Opphold av minst seks måneders varighet regnes som bosetting, selv om oppholdet er midlertidig.
- [...]
- En person som trenger oppholdstillatelse, kan ikke registreres som bosatt før det er innvilget oppholdstillatelse på minimum seks måneder.

Folkeregisterhåndboken kap 4

- To alternative vilkår :
 - hensikt å bli her i minst seks måneder» (varig bosetting)
 - faktisk opphold av minst seks måneders varighet, selv om oppholdet er midlertidig
 - For begge: lovlig opphold, ID-kontroll.
- **Sentrale vurderingsmomenter:**
 - Disponerer personen bolig i Norge?
 - Disponerer personen bolig i fraflyttingslandet?
 - Hvor har personen sine næringsinteresser og arbeid?
 - Har personen mest døgnhvile i Norge eller i utlandet?
 - Hvor lenge personen planlegger å bo i Norge?
 - Hvilket statsborgerskap har personen?
 - Hvilken familietilknytning har personen til Norge eller utlandet?

«Rutine for innflytting og gjeninnflytting av personer som ikke innflyttes etter melding fra utlendingsmyndighetene»

Dokumentasjon på bosettingss hensikt kan være:

- Husleiekontrakt, arbeidskontrakt i Norge
- Dokumentasjon på salg av bolig i fraflyttingsland
- "Dokumentasjon er ikke et absolutt vilkår for å bli bosatt, men bidrar til å sannsynliggjøre bosettingen.»

Kan tale mot bosetting:

- Partner, barn og/eller bolig i fraflyttingslandet
- Uselvstendig bolig i Norge, " gjerne sammen med flere kolleger/kamerater"
- Jobber i rotasjon
- Har hatt samme arbeidsforhold over tid uten å melde innflytting tidligere

Lovverk, praksis:

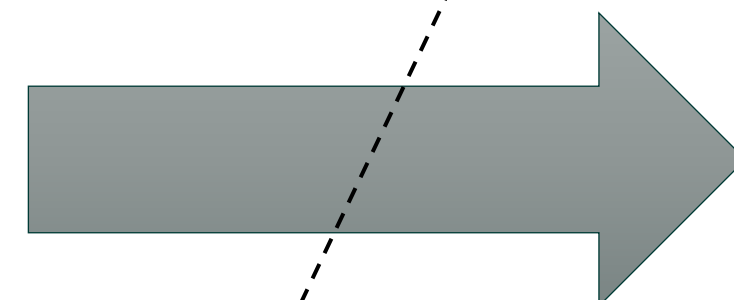
Overordnet
samfunnsoppdrag

Skatteetaten,
folkeregistermyndigheten

Folkeregisterloven

Lovfortolkning
Folkeregisterhåndboken
Skriftlige rutiner
Klagebehandling

Saksbehandling,
vurdering av
innflyttingsmeldinger

Ansvarsfravær

**"Gjenstridig
problem"**

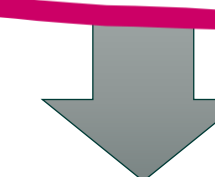
Konsekvenser:

Trinn 1

Annet
lovverk:
Fastlege
Bostøtte

Ikke lovfestet:
BankID

Uklare
praksiser

Trinn 2: Digitale grenser

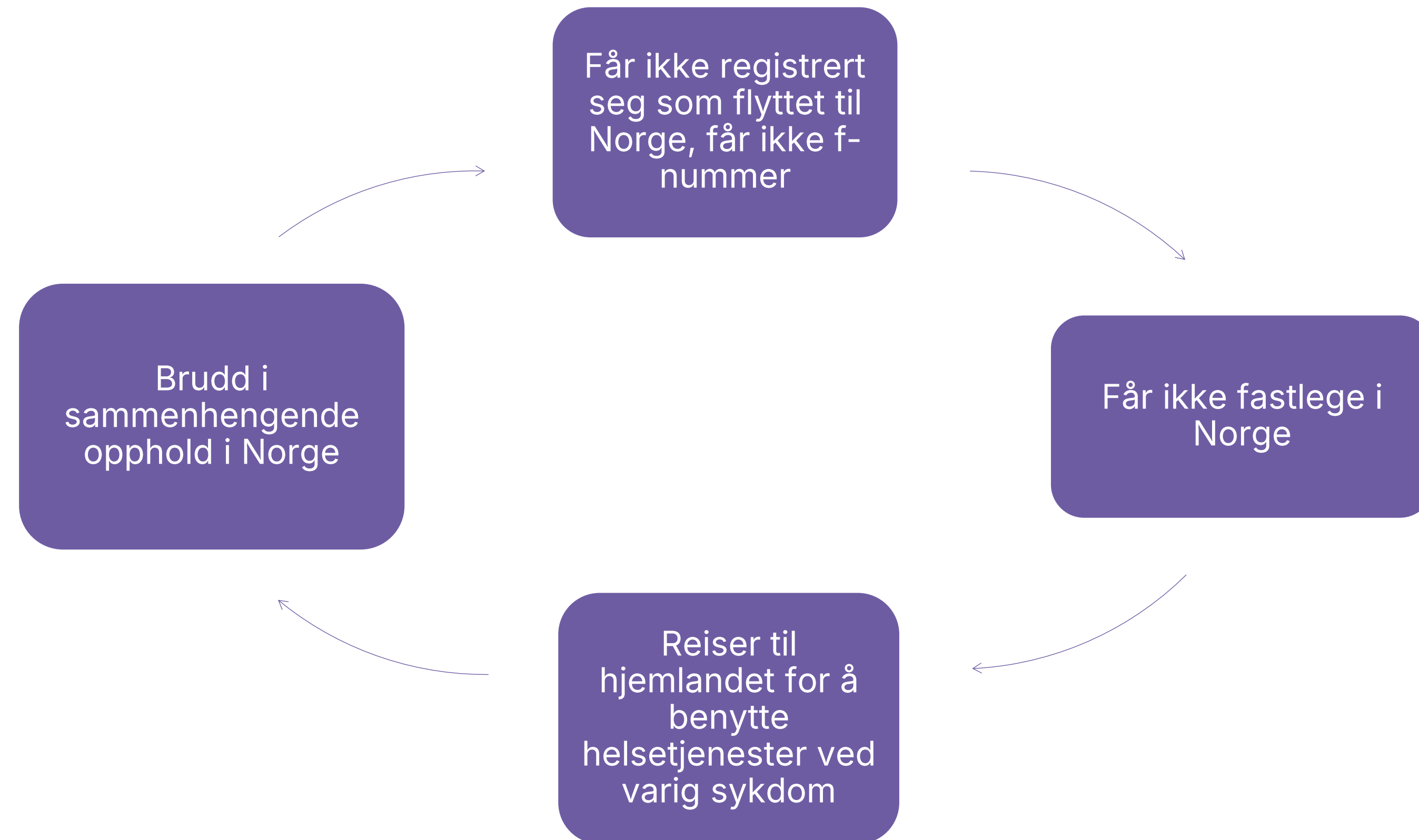
Banktjenester (depositumskonto) Andre
private tjenester (f.eks. finn.no)
Tidvis også offentlige tjenester

Samlet: Forhøyet sårbarhetsrisiko

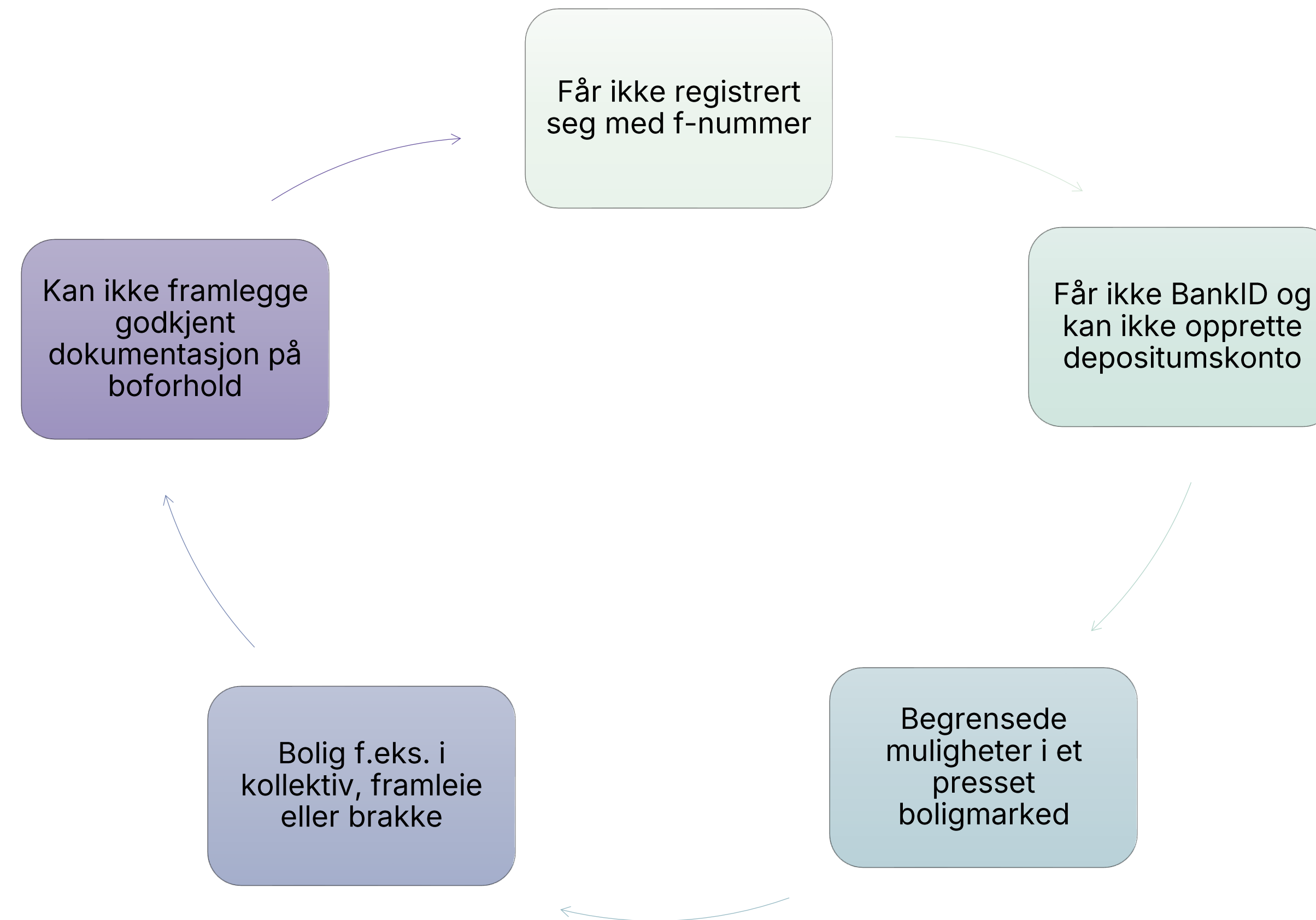
Helserettigheter og tilgang til helsetjenester

- Mye usikkerhet blant mange aktører på rettigheter
- Ikke tilgang til fastlegeordningen – hva er alternativene?
 - Legevakt, private legetjenester
 - Lege i hjemlandet, forsinket behandling
- Ikke samme muligheter til oppfølging av sykmeldte (dialogmøter, tilpasning, mv)
- Arbeidsulykker og –sykdom: vanskeligere å skaffe dokumentasjon
- Bekymring for om skader blir rapportert uten fast lege i Norge

Eksempel fastlege -> flyttemelding

Eksempel BankID -> boligsituasjon -> flyttemelding

Mulige tiltak

- **Revidere hele d-nummerordningen** – legge om til én type identifikasjonsnummer (eks. Finland). Kostbart, urealistisk på kort sikt, og løser ikke alle utfordringer
- **Justere Skatteetatens praksis** – klargjøre kriterier og dokumentasjonskrav, samt se på hvordan tilknytning til Norge skal forstås.
- **Endre tilgangen til tjenester** – spesielt relevant: fastlegeordningen, bostøtte. Er dette i samsvar med EØS-regelverket?
- **Bedre individenes muligheter for å navigere systemet** – forbedre informasjon og tydeliggjøre dokumentasjonskrav

Anette Brunovskis

abr@fafo.no

Ester Bøckmann

esb@fafo.no

Anne Mette Ødegård

amo@fafo.no

Synnøve Jahnsen

soj@fafo.no

fafo.no